

Posudek diplomové práce Ondřeje Fafejty „Objektivita, subjektivita a Karl Raimund Popper“

Posuzovaná práce byla předložena k obhajobě v rozsahu 107 str. textu a 5 str. soupisu použité literatury včetně internetových odkazů. Součástí práce je též abstrakt v češtině a angličtině. Jde o práci teoretickou.

Téma práce, pojetí objektivity a subjektivity, je filosoficko-psychologické. Práce je členěna do pěti hlavních celků – kapitol. V první z nich autor předkládá svůj pohled na základní vymezení objektivity a subjektivity včetně návrhu tří vybraných konceptů objektivity a subjektivity, vytvořených v dosavadním vývoji filosoficko-psychologického myšlení (descartovského a postmoderního, kantovského a popperovského). Současně zde probírá podrobněji pohled na svět R. Descarta a postmodernistické názory včetně přístupu M. Foucaulta. Druhá kapitola je věnována především pohledu I. Kanta, jakož i jeho předchůdcům (scholastika) a následovníkům (J. G. Fichte, G. W. F. Hegel, K. Lorenz, J. Piaget). Třetí kapitola představuje podrobněji pojetí objektivity a subjektivity v díle K. Poppera včetně shrnutí některých námitek vůči jeho koncepci. Ve čtvrté kapitole autor podrobněji probírá a glosuje Popperovy názory včetně pojetí intersubjektivity. Pátá kapitola je koncentrovaným shrnutím probíraných názorů.

Význam práce je především ve zpracování rozsáhlého přehledu názorů (zvl. filosofických) na povahu vymezení objektivity a subjektivity. Práce je psána přehledně a srozumitelně, dobrou a kultivovanou češtinou a na velmi dobré odborné úrovni, i když orientované spíše směrem k filosofii, resp. teorii vědy. Psychologické souvislosti autor postihuje též, ale z hlediska celkové proporcionality textu a jeho obsahu stojí spíše v pozadí či „druhém plánu“. Vzhledem k povaze tématu práce to však má částečně svoji logiku. Práce vychází z rozsáhlého souboru prostudované domácí i zahraniční odborné literatury včetně internetových odkazů (podrobněji viz dále).

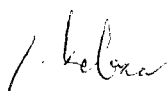
Další okolností, která ovlivnila celkovou podobu práce je i to, že jsem vedení práce převzal až v červenci t.r., tedy ve fázi, kdy již nebylo možné pomýšlet na rozsáhlejší obsahové změny.

K práci mám následující připomínky, které jsem autorovi sdělil již v době převzetí vedení práce:

1. Přes náznaky psychologických souvislostí postrádám dosud v textu práce důraz na primární postižení psychologických souvislostí tématu: např. v rámci základního vymezení objektivitu na str. 11 -14 by nemělo chybět vymezení vztahu k lidskému vědomí a dalším strukturám organizace psychiky. Mezi dalšími souvislostmi na str. 91 – 94 včetně uváděných „důkazů odporem, měřením“ atd. chybí psychologicky založené pojetí objektivnosti ve smyslu nestrannosti či nepředpojatosti a analýza příslušných sociálněpsychologických souvislostí.
2. Autorův „Návrh vlastní teorie objektivitu a subjektivitu“ na str. 79 vyvolává poněkud pochybnosti o tom, zda jde skutečně o novou svébytnou teorii, či spíše o vyústění tvůrčího zpracování poznatků, získaných studiem příslušné literatury v syntetizující závěr.
3. Poslední připomínka je spíše formální povahy a byla již rovněž autorovi sdělena a částečně již také v definitivní podobě textu reflektována: teoreticky pojatá diplomová práce, předkládaná na katedře psychologie FF UK v Praze by měla vycházet především z primárních literárních zdrojů. V posuzované práci tomu tak bohužel stále ještě není: i když definitivní verze textu tento nedostatek částečně opravila, stále zde ještě přetrvává. Např. v pasáži o Descartově pojetí na str. 17 - 20 je poměr uváděných primárních a sekundárních pramenů 1:8, v užší pasáži o pojetí I. Kanta na str. 31 – 35 je tento poměr cca 5:32.

Závěr: Diplomová práce Ondřeje Fafejty splňuje požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 2. 9. 2008

doc. PhDr. Vladimír Kebza, CSc.